

КРИЗОВЕ ЛІДЕРСТВО В УМОВАХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ НАСЛІДКАМИ МАСОВОЇ МІГРАЦІЇ ТА ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ В УКРАЇНІ

Анотація

Війна в Україні спричинила масштабну внутрішню міграцію населення, що призводить до складних соціальних викликів у сфері адаптації та інтеграції внутрішньо переміщених осіб (ВПО). У статті розглядаються ключові завдання публічних службовців у кризовий період, серед яких організація доступу ВПО до базових соціальних послуг, сприяння соціальній інтеграції та забезпечення психологічної підтримки. Особлива увага приділяється ролі кризового лідерства в публічному управлінні, яке є визначальним чинником ефективного реагування на виклики війни. Описуються необхідні компетентності лідерів – емоційна стійкість, емпатія та комунікаційні навички, а також шляхи їх розвитку через професійне навчання, впровадження цифрових комунікаційних платформ і координацію міжорганізаційної взаємодії. Результати дослідження підкреслюють значення кризового лідерства для стабілізації соціального середовища, підтримки довіри та забезпечення сталого розвитку громад у складних умовах війни.

Війна в Україні спричинила масштабну міграцію населення, що супроводжується соціальними викликами, пов'язаними з адаптацією та інтеграцією внутрішньо переміщених осіб у нові громади. З початку повномасштабного вторгнення збройних сил Російської Федерації в Україну Міжнародна організація з міграції (МОМ) збирає дані про внутрішньо переміщених осіб (ВПО) шляхом

Волинська Ольга

КПІ ім. Ігоря Сікорського

olgavolynskaa1@gmail.com

Науковий керівник:

Ткачова Н.М.,

д.держ.упр., професор
КПІ ім. Ігоря Сікорського

Ключові слова:

кризове лідерство, внутрішньо переміщені особи, публічне управління, соціальна інтеграція, емоційна стійкість

проведення загальнонаціональних репрезентативних опитувань загального населення. Таке оцінювання має на меті отримання ґрунтовних і деталізованих даних про переміщення та тенденції щодо мобільності населення, а також збір важливих даних про профілі, потреби та наміри ВПО для підтримки гуманітарних зусиль із пошуку довгострокових рішень проблеми внутрішнього переміщення

«Driving Economic Recovery: Scaling Digital Education Experiences in Higher Education Institutions»

населення. На основі результатів щоквартальних опитувань фахівці також аналізують динаміку основних тенденцій. За оцінками МОМ, представленими у звіті в квітні 2024 року, фактична чисельність ВПО в Україні складає 3 548 000 осіб (Міжнародна організація з міграції [МОМ], 2024). Це створює додаткове навантаження на місцеві органи влади та систему соціального забезпечення.

В умовах зростаючого соціального напруження публічні службовці стикаються з необхідністю швидкого прийняття рішень, розподілу обмежених ресурсів і підтримки довіри громадян. Ефективне лідерство у таких умовах стає вирішальним фактором стабільності.

Ключові соціальні виклики кризового періоду, з якими стикаються публічні службовці:

1. Організація доступу до базових послуг для ВПО, включаючи житло, медичне обслуговування та освіту.

2. Створення умов для соціальної інтеграції у громадах, які вже зазнають ресурсних обмежень.

3. Забезпечення психологічної підтримки для постраждалих громадян, що потребує високого рівня емоційної стійкості.

Лідерство в публічному управлінні є ключовим чинником успішного функціонування державних інституцій, спрямованим на задоволення потреб суспільства. Ефективний керівник має володіти стратегічним баченням, розвиненими комунікативними навичками, емоційним інтелектом, здатністю ухвалювати зважені рішення, мотивувати колектив, швидко адаптуватися до змін і постійно вдосконалювати свої професійні якості. Саме ці риси дозволяють досягати гармонійної взаємодії в команді та високих результатів у роботі. У сучасних умовах складних викликів публічні управлінці повинні демонструвати інноваційний підхід, стійкість до стресу, творчість і здатність адаптуватися до змін. Лідер, здатний управляти стресовими ситуаціями та впроваджувати інновації, створює сприятливе середовище для підвищення ефективності команди.

Важливість лідерів у публічному управлінні також полягає в їхній ролі у залученні ресурсів, розвитку інфраструктури, забезпеченні якісних соціальних послуг та створенні нових можливостей для суспільства (Антонюк, 2023; Гудзь & Нечаєва, 2024).

Кризове лідерство вимагає специфічних компетентностей:

- 1) Емоційна стійкість. Лідери повинні зберігати ефективність навіть у стресових умовах. Це дозволяє ухвалювати стратегічно важливі рішення та зберігати командний дух.

- 2) Емпатія. Лідери мають розуміти потреби переміщених осіб та громад, які їх приймають, щоб формувати політику, що відповідає реальним викликам.

- 3) Комунікаційні навички. Забезпечення прозорості комунікації між владою та громадянами сприяє зміцненню довіри, що є ключовим у кризових ситуаціях.

Ефективне лідерство потребує постійного вдосконалення. Основні напрями розвитку включають:

1. Розвиток лідерських компетентностей. Розробка програм професійного навчання для публічних службовців із акцентом на емоційний інтелект, управління стресом та ефективну комунікацію.

2. Підвищення рівня комунікації. Використання цифрових платформ для прямого діалогу між управліннями та громадами.

3. Зміцнення координації. Формування єдиних підходів до управління міграційними потоками через залучення місцевої влади, громадських організацій та міжнародних структур.

Отже, кризове лідерство є вирішальним у подоланні соціальних викликів, спричинених війною в Україні. Від керівників очікується не лише професійна підготовка, а й високий рівень особистісних компетенцій, таких як емоційна стійкість, емпатія та комунікаційні здібності. Розвиток лідерських компетенцій управлінців сприяє забезпеченню стабільності, інтеграції суспільства та досягненню спільних цілей у складних умовах.

«Driving Economic Recovery: Scaling Digital Education Experiences in Higher Education Institutions»

Список використаних джерел

1. Антонюк, Р. (2023). Особиста ефективність як основа лідерської продуктивності керівника організації. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Екологія. Публічне управління та адміністрування»*, (3), 11–21. <https://doi.org/10.32782/2786-5681-2023-3.02>
2. Гудзь, П. В., & Нечаєва, І. А. (2024). Регіональне лідерство в публічному управлінні в умовах війни: виклики та можливості. *Публічне управління і адміністрування в Україні*, (41), 39–47. <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2024.41.5>
3. Міжнародна організація з міграції (МОМ). (2024). *Звіт про внутрішнє переміщення населення в Україні*. Взято з https://dtm.iom.int/sites/g/files/tmzbd1461/files/reports/IOM_UKR_GPS_Internal%20Displacement%20Report_Round%2016_UA_June%202024.pdf